

7. > Koersen buurtgerichte aanpak

De gemeente Epe geeft met dit Groenstructuurplan mede invulling aan buurtgericht werken. De inbreng van buurtbewoners is hierbij cruciaal. De gemeente wil in samenspraak tot buurtplannen komen en deze vervolgens uitvoeren. Hiertoe worden participatieprojecten opgezet. De speelruimte voor invulling is groot. De gemeente wil evenwel ook in het buurtgroen een aantal doelen van dit Groenstructuurplan verwezenlijken. Het gaat daarbij om een balans tussen functionaliteit (bijvoorbeeld de behoefte aan speelruimte afgestemd op de bevolkingsopbouw); sierwaarde (de aanwezigheid van bloesembomen, bloeiende heesters en dergelijke); tenslotte natuurwaarde (bloemrijke bermen, onderbegroeiing). Dit alles natuurlijk binnen de grenzen van het (financieel) haalbare - zie hiervoor hoofdstuk 8.

Maar ruimtelijk en wat betreft de groene ruimte zijn er nogal wat verschillen tussen buurten. Aan de hand van een aantal kenmerken kunnen buurten getypeerd worden en kan de beste “mix” van maatregelen worden gekozen: de koers voor een buurt. Deze koers dient als eerste invalshoek en richtsnoer bij het op touw zetten van de participatieprojecten die de gemeente in de planperiode zal uitvoeren voor elke buurt in de dorpen.

7.1 Typering van buurten

De ene buurt is de andere niet... of toch

Fietsend of wandelend van buurt tot buurt vallen verschillen in ruimtelijke opbouw makkelijk op. De historische kern van het dorp verschilt van de villawijk in het bos; de in de jaren 50 gebouwde uitbreiding van de net opgeleverde nieuwe buurt. Straten met vrijstaande huizen, rijtjes, twee-onder-één-kap, flats, enzovoorts. Brede geasfalteerde straten of slingerende woonerven. Maar ook: kleine of grote plantsoenen, brede of smalle bermen, veel verharding, weinig verharding, jonge aanplant of volwassen lanen.

Echter wie een vergelijking maakt tussen bijvoorbeeld Epe en Vaassen gaat juist weer overeenkomsten zien: buurten in het bos hebben ongeveer dezelfde karakteristieken in beide dorpen; dat geldt ook voor lintbebouwing, woonerfbuurten uit de jaren 80 enzovoorts. Niet alleen de bebouwing, maar ook de verhouding tussen openbaar en privégebied en de verhouding tussen verharde en onverharde oppervlakken.

Gemiddeld genomen is de helft van de onbebouwde en onverharde ruimte in dorp of stad in handen van particulieren. In sommige buurten loopt dit op tot nagenoeg 100% (villawijk, woonbos). Maar in andere buurten is het aandeel bijna 0%, zoals in een flatwijk. De mate waarin de gemeente invloed kan uitoefenen op de groene kwaliteit van een buurt verschilt dus nogal.

Een algemeen toepasbare typering van buurten

In deel B, hoofdstuk 9, is voor elk van de vier kernen een typering van buurten gegeven gebaseerd op een vijftal karakteristieken en een ‘groen totaalbeeld’:

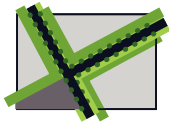
- de bouwperiode
- de omvang en ligging van de openbare ruimte
- de omvang en ligging van het privégebied
- de aard van het groen
- het aandeel ‘lijnen’ daarin (dus wegen en lanen, paden)
- de aanwezigheid van ‘verblijfsruimte’ zoals parken en pleinen
- het groene totaalbeeld

7.2 Centrum Dorps / lint

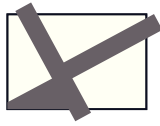

centrum dorps lint milieu

historische buurt met organisch gegroeide bebouwing en groenstructuur.

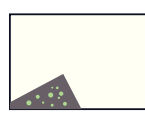
WIJK/BUURT
karakter van de buurt

OPENBARE RUIMTE
Areal openbare ruimte

OR/INFRA
groen in openbare ruimte

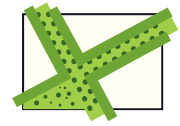
OR/VERBLIJF
groen in openbare ruimte

PRIVE
Areal priveruimte

PRIVEGROEN
Groen in priveruimte

GROEN TOTAALBEELD

Het groen in de wijk wordt bepaald door het groen in de openbare ruimte (OR) of het groen op priveterrein, vooral voortuinen. Bovenstaand schema geeft weer wat het groene karakter bepaald. De eigenschappen van de wijk worden aan de hand van deze onderdelen beschreven.

Het centrum bepaalt het karakter van het dorp en behoort tot de hoofdstructuur. Er zijn zowel woningen als voorzieningen.

Kenmerken van dit milieutype zijn:

- Centra hebben relatief veel verblijfsruimte, soms gecombineerd met verkeersruimte.
- De groenstructuur bestaat uit groen langs wegen, groen op de verschillende pleinen, in parken en in de voortuinen van de bebouwing.
- Groenbeleving van de openbare ruimte wordt door de groenvoorziening in de openbare ruimte bepaald en voor een groot deel ook door tuinen.

Koers	OPENBARE RUIMTE LANGS INFRA-STRUCTUUR	OPENBARE RUIMTE OP VERBLIJFS-RUIMTE	PRIVE GROEN
	- structuur met uitstraling - beheer door gemeente - periodieke vrijwillige onderhoudsactie door bewoners (cohesie en betrokkenheid) - complementeren structuur - verbeteren standplaatsfactoren - verstevigen boomstructuur vooral poorten vergroenen - Vergroenen maaiveld door toepassen grasstenen - Bloemrijk maaiveld d.m.v. bollen en hagen	- ontmoetingsplek met uitstraling op gemeentelijk niveau -beheer door gemeente -periodieke vrijwillige onderhoudsactie door ondernemers -behouden en verstevigen boomstructuur -verbeteren standplaats factoren -intensivering gebruik (markt, kermis) -vergroenen maaiveld -waterinfiltratie, extensief beheer -verticale ecologie: verticale beplanting -herplant bomen met sierwaarde, in komgebieden (Oene) eventueel fruitbomen waar mogelijk met ruige onderbegroeiing.	- stimuleren cohesie en betrokkenheid van bewoners onderling, elkaar helpen bij onderhoud - voorlichting duurzame tuinrichting en tuinonderhoud - minimaliseren van verharding - toepassen en voorlichting in inheemse soorten - soorten met ecologische waarde - vrijwillige deelname aan bomen en struikenplant actie - stimuleren groen en bloeiend straatbeeld - bloemrijke borders of struiken - tuinwedstrijd

7.3. Dorpse woonbuurt <1950

historische dorpse woonbuurt

historische woonbuurt zonder dorpse verblijfsgebieden en met kleine tuinen

WIJK/BUURT
karakter van de buurt

OPENBARE RUIMTE
Areal openbare ruimte

OR/INFRA
groen in openbare ruimte

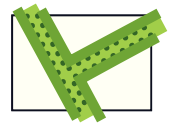
OR/VERBLIJF
groen in openbare ruimte

PRIVE
Areal priveruimte

PRIVEGROEN
Groen in priveruimte

GROEN TOTAALBEELD

Het groen in de wijk wordt bepaald door het groen in de openbare ruimte (OR) of het groen op priveterrein, vooral voortuinen. Bovenstaand schema geeft weer wat het groene karakter bepaald. De eigenschappen van de wijk worden aan de hand van deze onderdelen beschreven.

Rondom de centra van de kernen op de overgang van de oude kernen naar het landschap bevinden zich de dorpse woonmilieu's. Ruimtelijk is het verwant aan het centrum-dorpse type maar voorzieningen en verblijfsruimtes ontbreken veelal.

Kenmerken van dit milieutype zijn:

- De structuur van deze wijken zijn onderdeel van de hoofdstructuur.
- Openbare ruimte bestaat alleen uit straten, veelal met laanbeplanting.
- Groenstructuur wordt bepaald door groenstructuur langs wegen en het groen in de voortuinen.

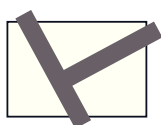
Koers	ROUTES	PLEKKEN	PRIVE GROEN
	- Structuur (bomen) met uitstraling, beheert door de gemeente - Verhogen betrokkenheid bewoners. Inrichting en beheer van plekken door bewoners samen met de gemeente. Periodieke vrijwillige onderhoudsactie door bewoners - Verstevenigen van de bomenstructuur - Complementeren bestaande structuur - Verbeteren van de standplaatsfactoren = herprofilering - Vergroenen maaiveld = waterinfiltratie = extensief beheer - Vergroenen profiel door toepassen groen erfafscheidingen - Verstevenigen van de bomenstructuur - Complementeren bestaande structuur - Verbeteren van de standplaatsfactoren - Vergroenen maaiveld - Bloemrijke border en/of struiken	- Verhogen betrokkenheid bewoners. Inrichting en beheer van plekken door bewoners samen met de gemeente. Periodieke vrijwillige onderhoudsactie door bewoners	- Versterken cohesie en betrokkenheid bewoners onderling - Voorlichting duurzame tuinrichting en tuinonderhoud - Minimaliseren verharding - Voorlichting over soorten met ecologische waarde - Vrijwillige deelname aan bomen- en struikenplant-actie. Soortenkeuze speelt in op landschapstypen en karakteristiek gebied. Denk aan entree's Oene - Toepassen groene erfafscheidingen: hagen of schermen met Hedera. In voortuinen vooral bij krap profiel. - Stimuleren groen- en bloeiend straatbeeld door voorlichting en aanbieden gebiedspecifieke soorten planten en bomen. Vooral bij krap profiel!

7.4 Boswoonbuurt <1950

 historische boswoonbuurt
historische woonbuurt zonder dorpse verblijfsgebieden in het bos

WIJK/BUURT
karakter van de buurt

OPENBARE RUIMTE
Areaal openbare ruimte

OR/INFRA
groen in openbare ruimte

OR/VERBLIJF
groen in openbare ruimte

PRIVE
Areal priveruimte

PRIVEGROEN
Groen in priveruimte

GROEN TOTAALBEELD

Het groen in de wijk wordt bepaald door het groen in de openbare ruimte (OR) of het groen op priveterrein, vooral voortuinen. Bovenstaand schema geeft weer wat het groene karakter bepaald. De eigenschappen van de wijk worden aan de hand van deze onderdelen beschreven.

Dit milieu kent net als het historische groene woonmilieu alleen vrijstaande bebouwing maar het boskarakter is bepalend voor de uitstraling.

Kenmerken van dit milieutype zijn:

- *De buurten zijn veelal ontwikkeld op het kavelpatroon van de bospercelen.*
- *Openbare ruimte bestaat alleen uit straten. Er is meestal geen of zeer weinig openbaar groen.*

Koers	OPENBARE RUIMTE LANGS INFRA-STRUCTUUR	OPENBARE RUIMTE OP VERBLIJFS-RUIMTE	PRIVE GROEN
	- Periodieke vrijwillige onderhoudsactie door bewoners - Versteven van de bomenstructuur (onderdeel van het bos): - Complementeren bestaande structuur - Verbeteren van de standplaatsfactoren - Minimaliseren van de verharding - Geen stoepen of extra verharding in de openbare ruimte nodig - Knippen rijloper - Parkeeroplossingen i.c.m. vergroenen profiel (denk aan grastegels) - Verbeteren van de standplaatsfactoren i.c.m. inplant bloemrijke border en/of struiken (extensief beheer). tevens ook soorten met hoge sierwaarde (eiken-berkenverbond)	- Behouden en verstevigen van de bomenstructuur en het verbeteren van de standplaatsfactoren. - Vergroenen maaiveld = waterinfiltratie = extensief beheer - Versteven van de bomenstructuur: - Complementeren bestaande structuur, -verbeteren van de standplaatsfactoren	- Voorlichting duurzame tuinrichting en tuinonderhoud (<i>zie toelichting</i>) - Toepassen van inheemse soorten - Soorten met ecologische waarde - <i>Complementeren boskarakter</i> - Verbeteren van de standplaatsfactoren - Bomenkap altijd compenseren op kavel - Vergroenen maaiveld d.m.v. voorlichting - Complementeren bestaande structuur

7.5 Groene woonbuurt <1950

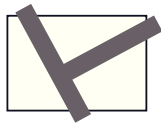

historische groene woonbuurt

historische woonbuurt zonder dorpse verblijfsgebieden maar met groene tuinen

WIJK/BUURT
karakter van de buurt

OPENBARE RUIMTE
Areal openbare ruimte

OR/INFRA
groen in openbare ruimte

OR/VERBLIJF
groen in openbare ruimte

PRIVE
Areal priveruimte

PRIVEGROEN
Groen in priveruimte

GROEN TOTAALBEELD

Het groen in de wijk wordt bepaald door het groen in de openbare ruimte (OR) of het groen op priveterrein, vooral voortuinen. Bovenstaand schema geeft weer wat het groene karakter bepaald. De eigenschappen van de wijk worden aan de hand van deze onderdelen beschreven.

Het gebied kenmerkt zich door een groen karakter. Een karakter bepaald door de lanen in de openbare ruimte en het groen in de grote tuinen. Het gebied heeft een groot bestand mooie solitaire bomen.

Kenmerken van dit type zijn:

- De wegen- en lanenstructuur van deze wijken vormt geen onderdeel van de hoofdstructuur van het dorp
- Openbare ruimte bestaat alleen uit straten met laanbeplanting.
- Het (groene) karakter van de tuinen bepaalt het (groene) karakter van de buurt.

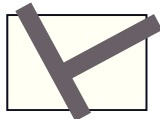
Koers	OPENBARE RUIMTE LANGS INFRA-STRUCTUUR	OPENBARE RUIMTE OP VERBLIJFS-RUIMTE	PRIVE GROEN
	- Structuur met uitstraling, beheerd door de gemeente - Periodieke vrijwillige onderhoudsactie door bewoners - Versteven van de bomenstructuur - Complementeren bestaande structuur - Verbeteren van de standplaatsfactoren - Vergroenen maaiveld = waterinfiltratie = knijpen rijloper - Vergroenen maaiveld	nvt	- Voorlichting duurzame tuinrichting en tuinonderhoud - Stimuleren toepassing inheemse soorten - Soorten met ecologische waarde

7.6 Rode oase laagbouw (1950-1960)

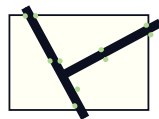
rode oase laagbouw (1950-1960)
woonmilieu ontstaan 1950-60. Stenig en kleine voortuinen

WIJK/BUURT
karakter van de buurt

OPENBARE RUIMTE
Areaal openbare ruimte

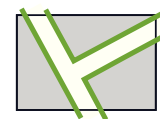
OR/INFRA
groen in openbare ruimte

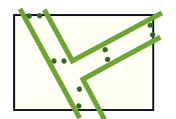
OR/VERBLIJF
groen in openbare ruimte

PRIVE
Aareaal priveruimte

PRIVEGROEN
Groen in priveruimte

GROEN TOTAALBEELD

Het groen in de wijk wordt bepaald door het groen in de openbare ruimte (OR) of het groen op priveterrein, vooral voortuinen. Bovenstaand schema geeft weer wat het groene karakter bepaald. De eigenschappen van de wijk worden aan de hand van deze onderdelen beschreven.

Vele wijken gebouwd rondom 1950-1960 hebben een niet al te sterk ontwikkelde groenstructuur die wordt bepaald door een enkele boom in het openbare gebied en in de relatief kleine voortuinen van de woningen.

Kenmerken van dit milieutype zijn:

- *De woonstraten zijn nevengeschild. Daardoor is er geen duidelijke organisatie in de groenstructuur of de stedenbouwkundige structuur.*
- *Opvallend is dat veel voortuinen steenachtig zijn ingericht.*

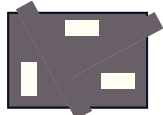
Koers	OPENBARE RUIMTE LANGS INFRA-STRUCTUUR	OPENBARE RUIMTE OP VERBLIJFS-RUIMTE	PRIVE GROEN
	- Structuur met uitstraling, beheert door de gemeente - Periodieke vrijwillige onderhoudsactie door bewoners <i>in overleg met Triada</i> - Toevoegen van de bomenstructuur: - Aanvullen bestaande structuur en het verbeteren van de standplaatsfactoren = herprofilering - Vergroenen maaiveld = waterinfiltratie - Verstevigen (toevoegen) van de bomenstructuur: complementeren -bestaande structuur - Verbeteren van de standplaatsfactoren - Vergroenen trottoirs in de wijk. ev. grastegels of volledig vergroenen.	nvt	- Voorlichting duurzame tuinrichting en tuinonderhoud - Minimaliseren verharding - <i>Voorlichting over</i> soorten met ecologische waarde - Vrijwillige deelname aan bomen- en struikenplant-actie - Aanleg van hagen als scheiding prive-openbaar - Stimuleren groen- en bloeiend straatbeeld door aanbieden van planten en bomen - Vergroenen maaiveld, door gezamenlijke aanpak en herinrichting voortuinen (triada) - Vergroenen trottoirs in de wijk. ev. grastegels of volledig vergroenen. - Jaarlijkse tuinenwedstrijd

7.7 groene oase compacte bouw

groene oase compacte bouw (1950-1960)
woonmilieu ontstaan 1950-60. 100% groene zonder prive-groen

WIJK/BUURT
karakter van de buurt

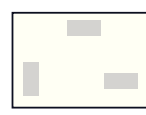
OPENBARE RUIMTE
Areal openbare ruimte

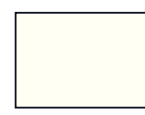
OR/INFRA
groen in openbare ruimte

OR/VERBLIJF
groen in openbare ruimte

PRIVE
Areal priveruimte

PRIVEGROEN
Groen in priveruimte

GROEN TOTAALBEELD

Het groen in de wijk wordt bepaald door het groen in de openbare ruimte (OR) of het groen op priveterrein, vooral voortuinen. Bovenstaand schema geeft weer wat het groene karakter bepaald. De eigenschappen van de wijk worden aan de hand van deze onderdelen beschreven.

In deze buurten staat middelhoogbouw en laagbouw in een ruime, groene setting. De bouwperiode is 1960-1970.

Kenmerken van dit milieutype zijn:

- Bijna al de groene ruimte is openbaar, er zijn weinig of kleine tuinen.
- Groen heeft meestal geen duidelijke structuur.
- Compacte bebouwing
- Een deel van het openbaar groen en de openbare ruimte wordt vaak beheerd door woningcorporaties

Koers	OPENBARE RUIMTE LANGS INFRASTRUCTUUR + OPENBARE RUIMTE OP VERBLIJFSRUIMTE	PRIVE GROEN
	- Groen langs wegen in beheer door gemeente - Ander groen, andere vorm van beheer - Veel groen met mogelijkheid voor verschillende vormen van beheer: afhankelijk van functie kan beheer extensiever. ook zelfbeheer, VVE, Speeltuinenverenigingen,... (triada) - Betrokkenheid bevordert de sociale veiligheid in het gebied - Periodieke vrijwillige onderhoudsactie door bewoners. - Verstevigen (toevoegen) van de bomenstructuur: aanvullen bestaande structuur - Verbeteren van de standplaatsfactoren = herprofilering - Toevoegen van sierwaarde door inplant bloemrijke border en/of struiken afhankelijk van het gebruik.	nvt

7.8 Groen hofwonen (1970-1989)

groen hofwonen (1970-1980)

woonmilieu daterend uit 1970-80. Veel prive- en openbare groen, geen structuur

WIJK/BUURT
karakter van de buurt

OPENBARE RUIMTE
Araal openbare ruimte

OR/INFRA
groen in openbare ruimte

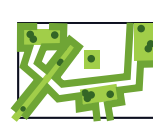
OR/VERBLIJF
groen in openbare ruimte

PRIVE
Araal priveruimte

PRIVEGROEN
Groen in priveruimte

GROEN TOTAALBEELD

Het groen in de wijk wordt bepaald door het groen in de openbare ruimte (OR) of het groen op priveterrein, vooral voortuinen. Bovenstaand schema geeft weer wat het groene karakter bepaald. De eigenschappen van de wijk worden aan de hand van deze onderdelen beschreven.

Rond de jaren '70 en '80 zijn veel buurten gebouwd die bestaan uit hoven met veel groen aan de buitenranden en parkeren in de hoven. Het ontbreken van een bovenliggende structuur maakt de oriëntatie lastig.

Kenmerken van dit milieutype zijn:

- Zeer groen. Veel privegroen maar wel ook veel openbare groen.
- Geen structuur in stedenbouwkundige opzicht en dus ook niet in groen opzicht
- De hoven zijn stenig ingericht met het oog op parkeerruimte

Koers	OPENBARE RUIMTE LANGS INFRA-STRUCTUUR	OPENBARE RUIMTE OP VERBLIJFS-RUIMTE	PRIVE GROEN
	- Verstevigen (toevoegen) van de hoofdbomenstructuur: aanvullen bestaande structuur - Verbeteren van de standplaatsfactoren = herprofilering - Extensief beheren, afhankelijk van functie en gebruik en grootte van het oppervlak - Verstevigen (toevoegen) van de hoofdbomenstructuur: - Vergroenen met sierbeplanting(rozebottels) i.c.m. bosplantsoen op potentiële plekken. - Complementeren bestaande structuur - Verbeteren van de standplaatsfactoren - Periodieke vrijwillige onderhoudsactie door bewoners	- Adopteren van plantvakken en boomspiegels - Maximaal extensiveren van het groen gecombineerd met duurzaam waterbeheer en ecologisch aanleg voor grotere stukken. - Verstevigen van de bomenstructuur. - Oplossen scheiding openbaar/ prive d.m.v. hagen of muurtjes van ecologische betekenis - Toevoegen van bloemrijke struiken of beplanting met een grote sierwaarde (zie toelichting) - Groene erfafscheiding openbaar/ prive (hagen, begroeide muur) - Toevoegen van bloemrijke beplanting met regeneratieve struiken. - Geen zwarte grond. Alles bodembedekkend met Vinca of hедера. - Verhogen van sierwaarde plantenbakken - Geen privatisering van het openbaar gebied. - Periodieke vrijwillige onderhoudsactie door bewoners	- Voorlichting duurzame tuinrichting en tuinonderhoud - Minimaliseren van verharding - Toepassen van inheemse soorten - Soorten met ecologische waarde - Vrijwillige deelname aan bomen- en struikenplant-actie - Groene erfafscheiding openbaar/prive (hagen, begroeide muur) - Stimuleren groen- en bloeiend straatbeeld (door voorlichting?) - Aanleg van hagen als scheiding prive-openbaar - Jaarlijkse tuinwedstrijd

7.9 Recent wonen (vanaf 1990)

 recent wonen (1990-heden)
recente woonmilieu. Structureren groen en verblijfgroen, duurzaam ingericht

Het groen in de wijk wordt bepaald door het groen in de openbare ruimte (OR) of het groen op priveterrein, vooral voortuinen. Bovenstaand schema geeft weer wat het groene karakter bepaald. De eigenschappen van de wijk worden aan de hand van deze onderdelen beschreven.

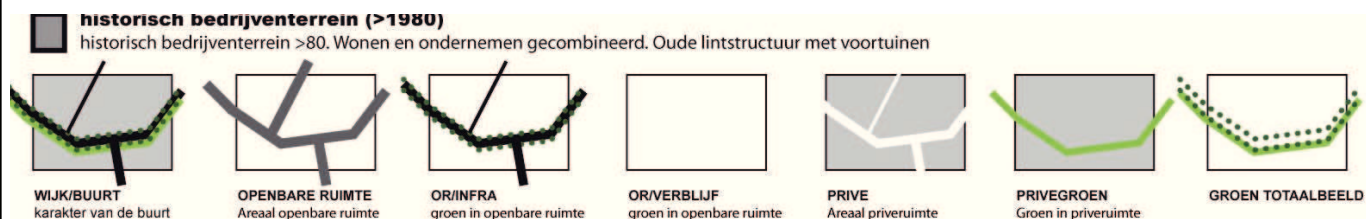
De laatste milieutype zijn de recent gebouwde buurten. Deze kennen een goede opbouw en structuur en dus een goed organisatie. Het groen karakter wordt bepaald door zowel de openbare ruimte als de privetuinen met bijbehorende erfscheidingen.

Kenmerken van dit milieutype zijn:

- Heldere structuur. Combinatie van verblijfsplekken, routes en wegen.
- Veel groen met duurzame inrichting en uitstraling.

Koers	OPENBARE RUIMTE LANGS INFRA-STRUCTUUR	OPENBARE RUIMTE OP VERBLIJFS-RUIMTE	PRIVE GROEN
	- Structuur met uitstraling - Beheer door gemeente - Periodieke vrijwillige onderhoudsactie door bewoners (verhogen cohesie en betrokkenheid) - Versteven boomstructuur - Completeren structuur a.d.h.v. functie en gebruik toepassen extensief beheer (<i>met name in randen van wijken</i>) - Verbeteren standplaatsfactoren - Herplant bomen sierwaarde - Vergroenen maaiveld d.m.v. bloemrijke border en/of struiken	- Ontmoetingsplek met uitstraling op gemeentelijk niveau - Beheer door gemeente - Periodieke vrijwillige onderhoudsactie door bewoners - Behouden en verstevigen boomstructuur - Waterinfiltratie, extensief beheer - Verticale ecologie - Versteven boomstructuur - Completeren betaande structuur, verbeteren standplaatsfactoren - Herplant bomen/planten met sierwaarde - Scheiding openbaar/privé d.m.v. hagen of groene schermen - Periodieke vrijwillige onderhoudsactie door bewoners	- Stimuleren cohesie en betrokkenheid van bewoners onderling, elkaar helpen bij onderhoud - Voorlichting duurzame tuinrichting en onderhoud - Toepassen inheemse soorten - Soorten met ecologische waarde - Stimuleren groen en bloeiend straatbeeld - Bloemrijke borders of struiken - Tuinwedstrijd

7.10 Historisch (traditioneel) bedrijventerrein (<1980)

Het groen in de wijk wordt bepaald door het groen in de openbare ruimte (OR) of het groen op priveterrein, vooral voortuinen. Bovenstaand schema geeft weer wat het groene karakter bepaald. De eigenschappen van de wijk worden aan de hand van deze onderdelen beschreven.

Dit milieu kent een bijzondere combinatie tussen wonen en werken. Langs het historische lint bevinden zich vooral de woningen met daarachter bedrijvencomplex, soms uitgegroeid tot stevige gebouwen. De groenstructuur is vooral matig en dienstig aan de bedrijvigheid. De structuur maakt onderdeel uit van andere routes en is hierdoor niet autonoom.

Kenmerken van dit milieutype:

- Weinig groen. Bepaald door het groen langs wegen
- Structuur onderdeel van historische route

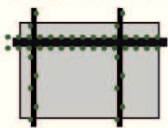
Koers	OPENBARE RUIMTE LANGS INFRA-STRUCTUUR	OPENBARE RUIMTE OP VERBLIJFS-RUIMTE	PRIVE GROEN
	- Beheer door gemeente - Periodieke vrijwillige onderhoudsactie door ondernemersorganisatie (verhogen cohesie en betrokkenheid) - Verstevigen boomstructuur - Complementeren structuur - Verbeteren standplaatsfactoren - Vergroenen maaiveld waar mogelijk - Verstevigen boomstructuur - Complementeren structuur - Verbeteren standplaatsfactoren - Vergroenen maaiveld met bloemrijke borders en/of struiken waar mogelijk, dus vooral langs randen	nvt	- Stimuleren cohesie en betrokkenheid van ondernemers onderling - Voorlichting duurzame terreininrichting en onderhoud - Minimaliseren van verharding indien mogelijk - Stimuleren groen en bloeiend straatbeeld

7.11 Modern bedrijventerrein (vanaf 1980)

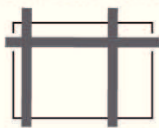

bedrijventerrein (1980-heden)

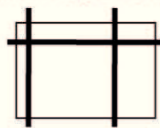
recente bedrijventerrein. Gestructureerd met weinig laanbeplanting.

WIJK/BUURT
karakter van de buurt

OPENBARE RUIMTE
Araal openbare ruimte

OR/INFRA
groen in openbare ruimte

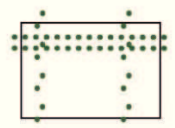
OR/VERBLIJF
groen in openbare ruimte

PRIVE
Araal priveruimte

PRIVEGROEN
Groen in priveruimte

GRÖEN TOTAALBEELD

Het groen in de wijk wordt bepaald door het groen in de openbare ruimte (OR) of het groen op priveterrein, vooral voortuinen. Bovenstaand schema geeft weer wat het groene karakter bepaald. De eigenschappen van de wijk worden aan de hand van deze onderdelen beschreven.

Dit milieu is een recente uitbreiding van de kern. Het is een functioneel gebied wat volledig ten dienste staat voor de bedrijvigheid. De structuur is helder en zakelijk. De groenstructuur sluit aan op de verkeersstructuur en bestaat uit een enkelzijdig berm met bomen. Brede opritten geven het gebied op lokaal niveau een stenig karakter.

Kenmerken van dit milieutype:

- Matig groen. Bepaald door het groen langs wegen.
- Autonomoos karakter van het gebied. Geen relatie met omgeving

Koers	OPENBARE RUIMTE LANGS INFRA-STRUCTUUR	OPENBARE RUIMTE OP VERBLIJFS-RUIMTE	PRIVE GROEN
	- Structuur met uitstraling - Beheer door gemeente - Periodieke vrijwillige onderhoudsactie door bewoners (verhogen cohesie en betrokkenheid) - Verstevenigen boomstructuur - Complementeren structuur - Vergroenen maaiveld - Infiltratie - Periodieke vrijwillige onderhoudsactie door ondernemers - Bloemrijke border en/of struiken langs randen	nvt	- Stimuleren cohesie en betrokkenheid van bewoners onderling, elkaar helpen bij onderhoud - Voorlichting duurzame tuinrichting en tuinonderhoud - Minimaliseren van verharding - Stimuleren groen en bloeiend straatbeeld

	Projecten onder MIP te brengen	Middelen beheer	Overige middelen
Bomenplan	--	<i>Vervangen zieke en beschadigde bomen met eventueel andere soort; Opvullen gaten in laanbeplantingen; andere aanpassingen laanbeplantingen.</i>	--
Maatregelen hoofdstructuur en buurten	<i>Herprofilen van wegen en straten (inclusief nieuwe aanplant)</i>	<i>Aanpassingen maai- en snoeibeheer (BOR)</i>	--
Buurtgerichte aanpak	--	<i>Buurtplannen (participatieproces) Ondersteuning bewonersorganisaties Ondersteuning natuurwerkgroepen</i>	<i>Scholenprojecten</i>
	<i>Realisatie buurtplannen indien sprake is van herstructurering verharde/onverharde gebieden</i>	<i>Realisatie buurtplannen wat betreft (aanpassingen) maai- en snoeibeheer, aanpassingen beplanting en boomplant-actiedagen (BOR)</i>	<i>Aanpassingen beheer en inrichting eigen grond van Triada</i>

een overzicht van de projecten en maatregelen binnen dit Groenstructuurplan

8 > Uitvoering

Met dit Groenstructuurplan wil de gemeente vanuit een lange termijn streefbeeld een aantal veranderingen bewerkstelligen. De bestaande groenstructuur in de vier dorpskommen is nu over het geheel genomen van goede tot hoge kwaliteit maar moet op een aantal punten versterkt worden. Een deel van de aanpassingen vindt zeer geleidelijk plaats, zoals het vervangen van bomen door een andere soort; een (flink) deel van dit Groenstructuurplan kan worden gerealiseerd door aanpassingen op beheerniveau. Tenslotte is er een klein maar belangrijk lijstje wat grotere projecten, die veelal ook raakvlakken hebben met andere beleidsvelden. In dit hoofdstuk wordt uiteengezet hoe de gemeente het Groenstructuurplan wil realiseren.

8.1 Realisatiestrategie

Transformaties, maatregelen en projecten

De voorstellen in dit Groenstructuurplan vallen uiteen in vier groepen:

1. 'Trage' transformaties
De visie voor de bomenstructuur voor elke kern geeft het langetermijn streefbeeld weer voor de wijze van aanplant (lanen, solitair, verspreid) en de soortkeuze (beuk, eik, esdoorn, abeel, enz.) van de bomen in de hoofdstructuur van straten en plekken. In een aantal gevallen komt de gewenste soort niet overeen met de huidige aanplant. De gemeente zal alleen zieke of beschadigde exemplaren vervangen en hanteert dan het streefbeeld van de bomenplannen voor de soortkeuze. De overgang of transformatie van de ene naar de andere soort laan kan dan ook tientallen jaren duren.
2. 'Snelle' ingrepen
Binnen het bomenplan zijn echter ook ontbrekende schakels aan te wijzen, bijvoorbeeld omdat door uitval of ruimtelijke ontwikkelingen bomen gekapt zijn en niet herplant. Ook in de buurten van de vier kernen zijn maatregelen voorzien zoals aanplant van bomen, maar ook veranderen van de inrichting van perken en plantsoenen. Daarbij gaat het dan vooral om aanplant van heesters, onderbegroeiing, kruidlaag en gazons. De maatregelen zijn in hoofdlijn bekend en beschreven in de hoofdstukken 3 tot en met 6. Als vuistregel geldt dat het hier om maatregelen gaat die kunnen worden uitgevoerd binnen de huidige (openbare) groene ruimte zonder grootscheepse aanpassingen aan infrastructuur, verharding en dergelijke, en die een korte realisatieperiode kennen (tot enkele weken). De gemeente zal deze ontbrekende schakels en andere maatregelen in de groene ruimte van plek tot plek invullen. Het streven is om deze te realiseren binnen de planperiode van dit Groenstructuurplan (2020).
3. Projecten in de hoofdstructuur
Een klein aantal voorstellen in dit Groenstructuurplan is complexer van aard. Het gaat om grotere ingrepen in de hoofdstructuur. Een voorbeeld is het herinrichten van de Hoofdstraat van Epe tussen de N309 en de St. Jorisweg. De gemeente heeft de intentie de inrichting van het straatprofiel (trottoirs, fietsstroken en rijbaan) aan te pakken om de kwaliteit van de openbare ruimte als geheel te verbeteren. Dit is een randvoorwaarde voor een goede ontwikkeling van de groenstructuur ter plekke. Een ander voorbeeld zijn integrale gebiedsontwikkelingen zoals de centrumplannen. Hier zal de groenstructuur in samenhang met de ruimtelijke ontwikkeling worden aangepakt.
Het streven is om deze projecten te realiseren binnen de planperiode van dit Groenstructuurplan (2020). In relatie tot de bomenstructuur wordt een ruimere tijdshorizon gehanteerd.
4. Participatieprojecten in de buurt
Voorts wil de gemeente de groene ruimte in de dorpskommen verbeteren door meer buurtgerichte aanpak. De inbreng van bewoners (liefst bewonersorganisaties) is daarbij van groot belang. Het op touw zetten van deze participatieprocessen en het tot een resultaat laten komen vereist enige inspanning die ook doorwerkt in de gemeentelijke organisatie. Daarnaast is voor

een aantal buurten samenwerking met de woningbouwcorporatie essentieel. De maatregelen en streefbeelden zoals in hoofdstuk 3 tot en met 6 beschreven zijn richtinggevend; de koersen zoals in hoofdstuk 7 beschreven vormen de gereedschapskist voor de uitwerking van de plannen per buurt. Een dergelijk buurtplan kan een beperkte omvang hebben (bijvoorbeeld alleen extensiever maaien voor meer natuurwaarden) maar in enkele gevallen ook zeer omvattend zijn en leiden tot ingrepen in de totale inrichting van de buurt. Het zal duidelijk zijn dat de investeringen daarmee ook sterk uiteenlopen.

Meerjarenplanning

Dit Groenstructuurplan behelst een visie geeft een uitvoeringskader voor de lange termijn, maar bevat nog geen bestekklare inrichtings- en beheerplannen. Deze zullen in de loop van de tijd moeten worden ontworpen, waarbij de details van de voorgestelde maatregelen en de ambitieniveaus voor inrichting duidelijk worden. Op basis daarvan kunnen de kosten begroot worden. De gemeente stelt daartoe elke vier jaar een meerjarenplanning voor de groenstructuur op. In deze planning staat in elk geval een lijstje van de buurten waar de gemeente in die periode een participatieproject wil starten en uitvoeren.

De grotere projecten van de meerjarenplanning voor de groenstructuur worden vervolgens in het gemeentelijke Meerjaren Investeringsprogramma (MIP) opgenomen. De maatregelen en participatietrajecten worden afgestemd op de begroting van het beheer. Projecten die onderdeel uitmaken van gebiedsontwikkeling kunnen bekostigd worden vanuit deze plannen. In het kader van de Wro komen zij in aanmerking voor kostenverhaal (art. 6. Wro). Te denken valt daarbij aan de centrumplannen.

Met beide sporen heeft de Gemeenteraad de mogelijkheid om budgetten vast te stellen en prioriteiten aan te brengen.

8.2 Beheer

Uitvoering binnen de begroting van Beheer

Een belangrijk deel van de voorstellen en uit te werken buurtplannen kunnen gerealiseerd worden door kleinere en grotere aanpassingen van het beheer.

- veranderen maaibeheer: het kan gaan om aanpassing van de frequentie en timing. Bijvoorbeeld om een kruidenrijke berm te verkrijgen, of juist om een intensief te gebruiken speelwede te verkrijgen.
- veranderen van snoei-beheer: bijvoorbeeld om meer rekening te houden met de bloeiperiode van bomen en heesters.
- veranderen van de inrichting van bestaande groene gebieden in de hoofdstructuur en in de buurten. Bijvoorbeeld het omzetten van gazon in kruidenrijk veld, het aanbrengen van heesters en onderbegroeiing met het oog op kleine fauna, het plekgewijze inrichten van beekoevers en dergelijke.
- vervangen van zieke of beschadigde bomen
- opvullen van ontbrekende schakels in laanbeplantingen conform de bomenplannen per kern.

Braaklandjesregeling

De gemeente maakt in 2010 een opzet voor een braaklandjesregeling. In deze regeling wordt in elk geval opgenomen:

- welke categorie terreinen in aanmerking komt voor tijdelijke inrichting als groengebied
- aan welke randvoorwaarden deze moeten voldoen. Te denken valt daarbij aan
 - een minimale periode (bijvoorbeeld een jaar) van braakligging
 - het terrein moet vrij zijn van puin en ander afval
 - er mag geen sprake zijn van bodemverontreiniging
- welke inrichtingsmogelijkheden onder de regeling vallen (trapveldje, tijdelijke natuur,...)

- de maximale periode waarin beheer wordt gegarandeerd. De gemeente draagt dan zorg voor egalisatie, inrichting en beheer.

8.3 Prioriteit uitvoering

Zowel in de hoofdstructuur als in de buurten zal projectmatig een aantal verbeteringen en herinrichtingen plaatsvinden.

Waar mogelijk kan herinrichting meeliften met infrastructurele projecten, gebiedsontwikkelingen en aanpak van het watersysteem. Herinrichting of groot onderhoud aan wegen, de uitvoering van de centrumplannen, afkoppelprojecten en dergelijke zijn hiervan voorbeelden. De gemeente draagt zorg voor de afstemming binnen de verschillende afdelingen van de gemeente en met andere betrokken organisaties zoals woningcorporatie en waterschap.

Een aantal projecten ter verbetering van de groenstructuur krijgt prioriteit in de uitvoering. Deze projecten moeten als eerste opgenomen worden in het Meerjaren Investeringsprogramma (MIP)

- Herstructureringsprojecten in de buurten die beheerd worden door woningcorporatie Triada. De gemeente wil samen met Triada een pilot buurtgericht werken starten. Aanpak van de groenstructuur volgens deze buurtgerichte aanpak maakt hier deel van uit.
- Aanpak groenstructuur binnen de plancontour van de Centrumplannen voor Epe en Vaassen
- Herinrichting Hoofdstraat Epe tussen de N309 en St. Jorisweg.

Een prioriteit binnen de begroting van Beheer is het veranderen van de inrichting van bestaande groene gebieden in de hoofdstructuur daar waar de natuurwaarden voor insecten en kleine zoogdieren en de belevingswaarde voor de bewoners versterkt kunnen worden. Te denken valt aan structuurrijke onderbegroeiing en kruidenrijke bermen.

Andere projecten en maatregelen zullen in volgende begrotingsrondes worden geprioriteerd, aan de hand van kansen en urgenties die zich aandienen.

Een overzicht van de projecten en maatregelen per kern is te vinden de hoofdstukken 3 t/m 6..

8.4 Overig gemeentelijk instrumentarium

Relatie met Bomenbeleidsplan

Dit Groenstructuurplan behelst in principe alleen de openbare ruimte van de dorpskommen. Toch is in de visie voor een aantal buurten aangegeven welke soorten in aanmerking komen voor herplant. De gemeente werkt parallel aan dit Groenstructuurplan aan een bomenbeleidsplan en aan het opstellen van een bomenlijst van kapvergunningplichtige bomen.

Scholenprojecten

De gemeente wil scholieren van basis- en middelbare scholen betrekken bij het groen in hun omgeving. Hiertoe zal in de planperiode een aantal scholenprojecten worden uitgevoerd. Te denken valt aan zwerfvuilacties, maar ook aan natuurprojecten in het kader van het biologie-onderwijs. Eén en ander zal in samenspraak met de betrokken scholen worden uitgewerkt.

Stimuleringsprojecten (buurtgerichte aanpak)

In het kader van het buurtgericht werken is in dit plan een flink aantal relatief kleinschalige voorstellen gedaan. Deze betreffen o.a.

- boomplantacties e.d.
- ondersteuning buurtgroengroepen
- ondersteuning natuurwerkgroepen

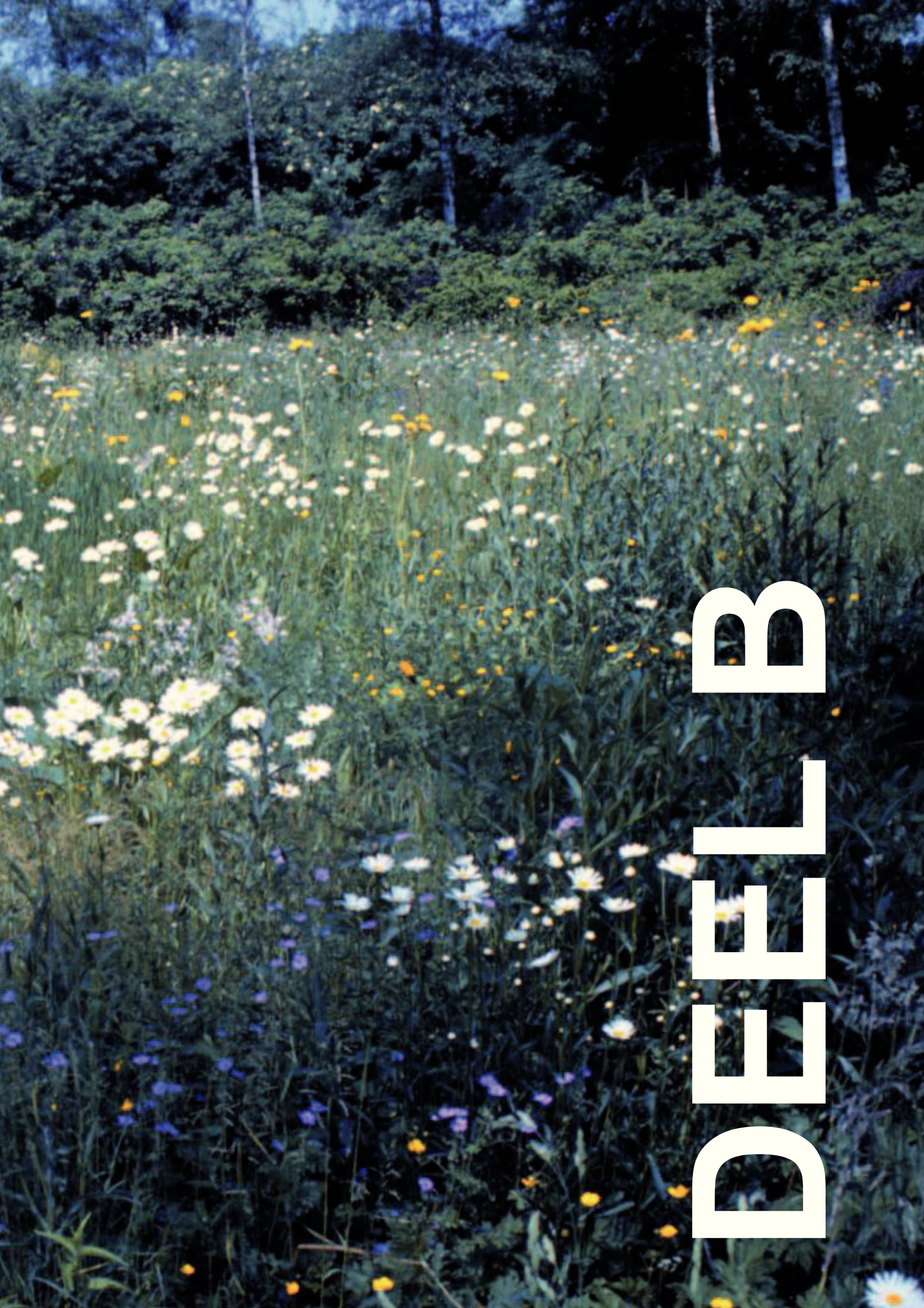
Voorzover het gaat om ter beschikking stellen van plantmateriaal (jonge bomen en heesters) en ondersteuning bij de uitvoering (graafwerkzaamheden e.d.) worden deze projecten als onderdeel van het reguliere beheer in de buurten gefinancierd. Ondersteuning van buurtgroengroepen en het

organiseren van de participatieprojecten zal naar verwachting weinig tot geen invloed hebben op de formatie van de afdeling beheer, omdat in de uitwerking van dit Groenstructuurplan gelet wordt op het herformuleren van het takenpakket binnen de afdeling beheer. Competenties binnen de afdeling beheer maken onderdeel uit van dit uitwerkingsproces.

Communicatie

De gemeente draagt zorg voor goede informatievoorziening rondom de uitvoering van dit plan.

Б
Л
У
Д

kerktuin Emst

9> Verkenning groen in de gemeente Epe

Het Groenstructuurplan legt de hoofdlijnen van het groenbeleid in de dorpskommen vast door uitspraken te doen over de belangrijkste routes en plekken in elk dorpskom. Daarnaast wil de gemeente ook voor de wijken en de directe woonomgeving een leidraad hebben voor het groenbeleid.

Om de opgaven voor de hoofdstructuur en de directe woonomgeving te kunnen benoemen is de (huidige) groenstructuur van de dorpskommen in beeld gebracht.

Voor de hoofdstructuur gaat het ten eerste om de landschappelijke context: hoe ziet het landschap van de gemeente eruit? Hoe sluiten de dorpskommen aan op het omliggende landschap? Ook een vergelijking met het verleden van belang. Op de topografische kaart van 1915 zijn de verschillen in omvang tussen de vier kernen beïndrukkend geringer dan heden ten dage. Maar ondanks de groei van Vaassen en Epe is de historische structuur nog altijd goed herkenbaar. Beschermen van de historische continuïteit en binding met het landschap vergroot de herkenbaarheid en geeft letterlijk grond onder de voeten. Praktisch vormt het een uitgangspunt voor soortkeuze en wijze van aanplant. Algemene informatie over de landschappelijke context is te vinden in hoofdstuk 10 (deel B).

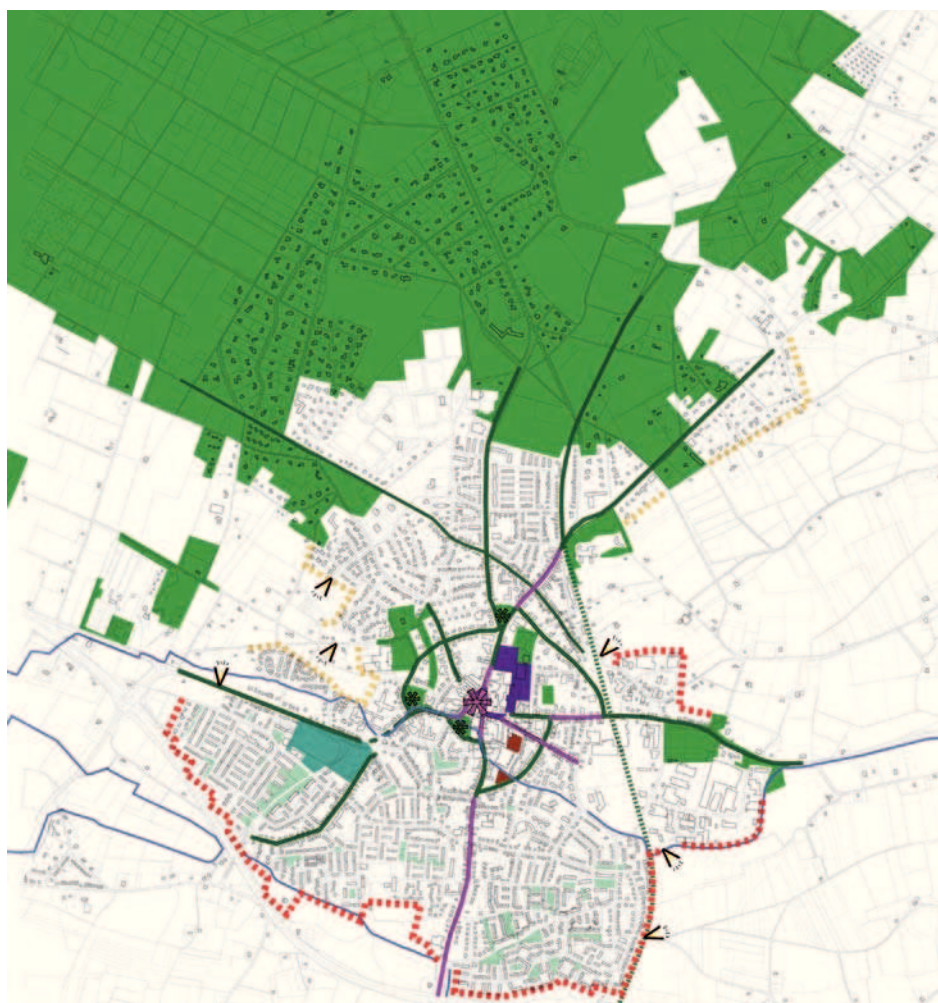
Ten derde is een “schouw” en raadpleging van bewoners verricht in alle kernen Emst, Epe, Oene en Vaassen. Een schouw is een gebiedsverkenning gericht op het in beeld brengen van knelpunten en kwaliteiten. Het ging bij deze schouw en raadpleging ten eerste om de hoofdroutes en belangrijkste openbare ruimtes, zoals de toegangswegen tot de dorpskom en pleinen en plantsoenen in het centrumgebied. Maar ook van alle wijken zijn de kwaliteiten en knelpunten in beeld gebracht.

Voor een leidraad voor groen in de woonomgeving is een typering van buurten gemaakt. Gaat het bijvoorbeeld om een villawijk, een centrumgebied, een groene woonwijk uit de jaren 60? Met deze typering van buurten kan de gemeente de beste mix van maatregelen kiezen. In Hoofdstuk 7 (deel A) is meer informatie over de achtergronden van de wijktyping te vinden.

In de paragrafen §9.1, §9.2, §9.3 en §9.4 staat een beknopte weergave van de bevindingen van de schouw en de overige verkenningen. De samenvattende opgave die in §1.4 is beschreven is gebaseerd op dit hoofdstuk.

Inventarisatie groenstructuur Epe

legenda

Lijnen

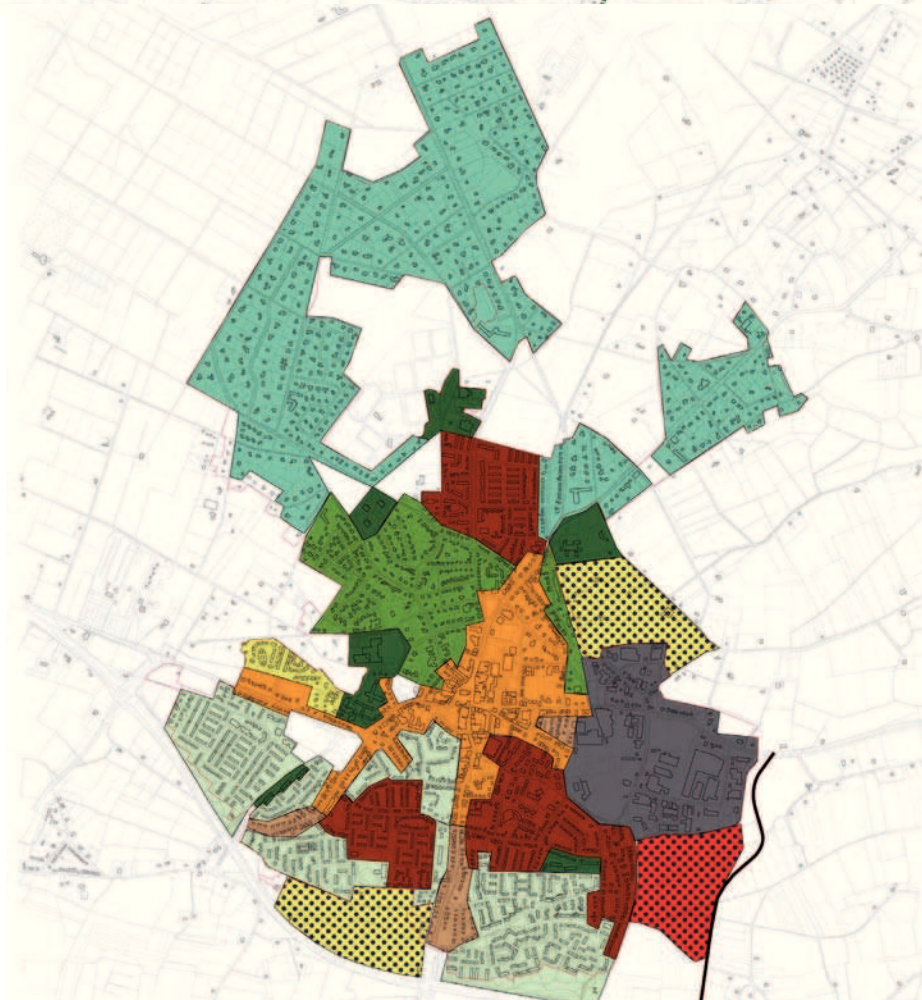
- centrum dorpslint
monumentale volwassen bomenrij
- centrum dorpslint
gevarieerde bomenrij
- centrum dorpslint
profiel met weinig/zonder bomen
- landelijk dorpslint
monumentale bomenrij met landelijke soorten
- landelijk dorpslint
gevarieerde bomenrij, gemengde bomensoort en solitair geplant
- dorpsrand met relatief buitengebied
groene rand aansluitend op landschap
- dorpsrand zonder relatief buitengebied
gevarieerde bomenrij, gemengde bomensoort en solitair geplant
- spoortrace
gevarieerde bomenrij, gemengde bomensoort en solitair geplant

plekken

- Bos
bos met extensief maaiveld en dichte bomenstructuur
- centrum dorps park
park met centrumfunctie hoogwaardige maaiveldnivo, en monumentale bomen
- centrum dorps groene plek
groene plek ingericht op maaiveldnivo en met bomen
- centrum dorps begraafplaats
gevarieerde bomenrij
- landelijke groene plek
monumentale volwassen bomenrij
- groene plek buurtniveau
monumentale bomenrij met landelijke soorten
- parkeerplaats
parkeerplaats landschappelijk ingepast (OR en bomen)
- parkeerplaats
parkeerplaats landschappelijk NIET ingepast (OR en bomen)

punten

- monumentale boom
monumentale volwassen boom met zeer hoge waarde
- monument
monumentale herkenningpunt
- uitkijkpunt/contactpunt dorp-buitengebied
monumentale volwassen bomenrij
- kerk
monumentale landmark en herkenningpunt
- centrum dorpslint
gevarieerde bomenrij, gemengde bomensoort en solitair geplant

- centrum dorps lint milieu
- historische boswoonbuurt
- historische groene woonbuurt
- historische dorpse woonbuurt
- rode oase laagbouw
- groene oase compacte bouw
- groen hofwonen
- recent wonen
- historische bedrijventerrein
- bedrijventerrein
- Buurt nog te ontwikkelen
- transformatie buurt

9.1. Verkenning Epe

Ligging

Landschappelijk is in Epe sprake van een tweedeling: In het noorden en westen ligt Epe op een voormalige enk (zie kaartje 1915) en is zelfs tot in het Veluwemassief gegroeid. Het zuidelijk deel van de kern ligt in het beekdal van de Dorpsbeek.

Hoofdstructuur

Ruimtelijk wordt Epe gedragen door vier doorgaande wegen die samen komen aan een ring rondom het centrum. De grotere groene plekken zijn gekoppeld aan deze radiale structuur. Het bomenbestand en de maaiveldinrichting is veelal dik in orde. Op enkele plaatsen is de laanbeplanting langs de hoofdroutes in de verdrukking of verdwenen (bijvoorbeeld langs de Hoofdstraat). Ook lijkt het alsof de ring het centrum isoleert, de groenstructuur ondersteunt de relatie tussen centrum en ring niet.

De pleinen in het centrum hebben mooie bomen, maar zijn op maaiveld zeer stenig en maken een rommelige indruk. De overgang van dorpskom naar het bosgebied in het noorden en westen is heel geleidelijk. De zuidelijke en oostelijke randen zijn scherper, maar een duidelijke relatie met het landschap ontbreekt. De N309 vormt een harde grens die uitlooptmogelijkheden beperkt. De (bijna complete) fietsroute over het voormalige spoortracé vormt een verbindende recreatieve schakel tussen dorp en ommeland.

Wijken en buurten

Rondom het historische centrum en de bebouwingslinten langs de historische routes zijn in het noordwesten villawijken ontstaan: veelal vrijstaande huizen op ruime kavels, deels in het bos. De openbare ruimte bestaat uit woonstraten. Het groene karakter wordt bepaald door het ensemble van de soms lange lanen en het goed ontwikkelde groen in de tuinen.

Tussen de historische routes zijn in de jaren '50 en '60 enkele compacte wijken gebouwd, met een veel steniger karakter, compacte laagbouw in korte rijtjes en veelal kleine tuinen. Groen in de openbare ruimte is er matig ontwikkeld.

Vanaf de jaren 1970 groeide Epe vooral aan de zuidzijde. Hier zijn ruimer opgezette buurten te vinden, vaak met woningbouw rond groene of (vaker) stenige hoven. Maaiveld en bomen vormen geen samenhangend groen beeld. De Vegtelarij heeft een rondweg die begeleid wordt met verspreide bomen van verschillende soort en plataan op open plekken. Groen in de hoven van deze buurt is matig ontwikkeld. De fietsroute door de Vegtelarij volgt een oude route. De verkaveling van de Burgerenk is rechthoekig. De wegen zijn afwisselend ingeplant met sierbomen. De zijtuinen van de kopwoningen zijn visueel onderdeel van de openbare ruimte en bepalen mede het groene karakter van de wijk.

Epe 1915

In 1915 is het dorp Epe gelegen in het half open coulissenlandschap, omgeven met houtwallen en bosjes, graslanden op de lagere delen en bouwlanden op de hogere delen. Direct aan de beek liggen de natte graslanden of hooilanden. Epe ligt op een druk kruispunt van (zand)wegen. Het dorp is sinds 1915 uitgebreid in alle richtingen en tot op de Veluwe. Ook is de dichtheid aan woningen en gebouwen flink toegenomen, waarbij de rijke historische groenstructuur deels verloren is gegaan. Zo was de Lohuizerweg in 1915 een zandweg aan weerszijden beplant en begeleid door een beek, waar door ontwikkeling van bebouwing nu weinig meer van te zien is. De historische wegenstructuur is evenwel nog steeds herkenbaar in Epe, maar vertoont enkele verzwakte plekken in de groenstructuur.

Legenda

Bebouwing- kern	Secundaire weg	Heide	Beekloop
Bebouwing - verspreid	Spoorweg	Bouwland / enk	
Kerk	Bos	Nat grasland	
Hoofdweg	Houtwal	Grasland	

legenda

Lijnen

- centrum dorpslint
monumentale volwassen bomenrij
- centrum dorpslint
gevarieerde bomenrij
- centrum dorpslint
profiel met weinig/zonder bomen
- landelijk dorpslint
monumentale bomenrij met landelijke soorten
- landelijk dorpslint
gevarieerde bomenrij, gemengde bomensoort en solitair geplant
- dorpsrand met relatief buitengebied
groene rand aansluitend op landschap
- dorpsrand zonder relatief buitengebied
gevarieerde bomenrij, gemengde bomensoort en solitair geplant
- spoortrace
gevarieerde bomenrij, gemengde bomensoort en solitair geplant

plekken

- Bos
bos met extensief maaiveld en dichte bomenstructuur
- centrum dorps park
park met centrumfunctie hoogwaardige maaiveldinr. en monumentale bomen
- centrum dorps groene plek
groene plek ingericht op maaiveldniveau en met bomen
- centrum dorps begraafplaats
gevarieerde bomenrij
- landelijke groene plek
monumentale volwassen bomenrij
- groene plek buurtniveau
monumentale bomenrij met landelijke soorten
- parkeerplaats
parkeerplaats landschappelijk ingepast (OR en bomen)
- parkeerplaats
parkeerplaats landschappelijk NIET ingepast (OR en bomen)

punten

- monumentale boom
monumentale volwassen boom met zeer hoge waarde
- monument
monumentale herkenningpunt
- uitkijkpunt/contactpunt dorp-buitengebied
monumentale volwassen bomenrij
- kerk
monumentale landmark en herkenningpunt
- centrum dorpslint
gevarieerde bomenrij, gemengde bomensoort en solitair geplant

centrum dorps lint milieu

historische boswoonbuurt

historische groene woonbuurt

historische dorpse woonbuurt

rode oase laagbouw

groene oase compacte bouw

groen hofwonen

recent wonen

historische bedrijventerrein

bedrijventerrein

Buurt nog te ontwikkelen

transformatie buurt

9.2. Verkenning Vaassen

Ligging

Vaassen is ontstaan op een relatief smalle enk tussen twee beekdalen. De gehele huidige kern wordt dooraderd door beken. Sterk bepalend voor het beeld van Vaassen is het aangrenzende landgoed Cannenburgh, met cultuurhistorisch waardevolle tuinen, waterpartijen en watermolens, overgaand in een historisch beeklandschap in het westen.

Hoofdstructuur

De oude noord-zuidroute tussen de dorpen gecombineerd met de oost-west lopende beken bepaalt de enigszins rechthoekige, maar stevige en wat groen betreft in het algemeen goed ontwikkelde hoofdstructuur van Vaassen.

De groenstructuur rondom het centrum behoeft evenwel verbetering. De ruimtelijke opbouw is door de vele grote pleinen niet zo helder. In het recent vastgestelde centrumplan is al aandacht voor het verbeteren van de ruimtelijke relatie tussen Cannenburgh en de Markt.

De lange lanen zoals de Krugerstraat in het westen en zuidoosten van het dorp missen een goede beplanting. Midden in het dorp ligt een fraaie enk. Deze heeft een hoge kwaliteit door het open groene karakter, opgesloten in zuidelijke richting en richting het beekdal. De enk is particulier eigendom en is thans vrij toegankelijk voor het publiek. De randen aan de westzijde van Vaassen zijn in het algemeen goed ingepast in het landschap. Aan de oostzijde is het beeld rommeliger.

Wijken en buurten

Een relatief groot deel van de buurten in Vaassen is tussen 1900 en 1950 ontstaan door geleidelijke groei langs oude routes. De kavels met vrijstaande woningen zijn relatief klein. Verspreid over deze buurten zijn kleine plantsoenen met grote (solitaire) bomen te vinden. De straten hebben veelal een goed ontwikkelde laanbeplanting.

Berkenoord is een lommerrijke wijk met grotere kavels en vrijstaande huizen. De groenstructuur is goed ontwikkeld. Het boskarakter wordt sterk mede bepaald door de tuinen.

De buurten die tussen 1950 en 1970 zijn gebouwd zijn in het algemeen compact van opzet, hebben een stenig karakter zowel in voortuinen als in de (smalle) straten. Het groen is hier matig ontwikkeld.

Kenmerkend voor wijken uit de jaren 70 en 80 zoals Heggerenk en Oosterhof is een rondweg met daaraan zijstraten of hoven. De hoven zelf zijn stenig. De groene inrichting van maaiveld en bomen vormen geen samenhangend beeld. Het voormalige spoor ten oosten van Heggerenk is ingeplant met eiken en onderbegroeiing. In Oosterhof is de oude landelijke structuur herkenbaar in de wijk, deels nog met oorspronkelijke bebouwing.

Vaassen 1915

Vaassen ligt op een smalle dekzandrug. Kenmerkend in het landschap is de structuur van de 'Celtic Fields' uit de Germaanse tijd. Deze liggen aan de Gortelseweg en bestaan uit vierkante velden omgeven door aarden walletjes. In de 16de eeuw is kasteel Cannenburgh gesticht met bijbehorend landgoed met sterk vergraven spreng en watermolen. Vaassen is in 1915 nog een langgerekt dorp met vele houtwallen en singels in de directe omgeving. Vaassen heeft zich in oostelijk en westelijke richting uitgebreid. In het oosten is veel van de oude groenstructuur verdwenen. In westelijke richting is deze structuur nog wel herkenbaar zowel in bebouwd gebied als in het omliggende landschap.

Legenda

Bebouwing - kern	Secundaire weg	Heide	Beekloop
Bebouwing - verspreid	Spoorweg	Bouwland / enk	
Kerk	Bos	Nat grasland	
Hoofdweg	Houtwal	Grasland	

legenda

Lijnen

- centrum dorpslint
monumentale volwassen bomenrij
- centrum dorpslint
gevarieerde bomenrij
- centrum dorpslint
profiel met weinig/zonder bomen
- landelijk dorpslint
monumentale bomenrij met landelijke soorten
- landelijk dorpslint
gevarieerde bomenrij, gemengde bomensoort en solitair geplant
- dorpsrand met relatie buitengebied
groene rand aansluitend op landschap
- dorpsrand zonder relatie buitengebied
gevarieerde bomenrij, gemengde bomensoort en solitair geplant
- spoortrace
gevarieerde bomenrij, gemengde bomensoort en solitair geplant

plekken

- Bos
bos met extensief maaiveld en dichte bomenstructuur
- centrum dorps park
park met centrumfunctie hoogwaardige maaiveldnr. en monumentale bomen
- centrum dorps groene plek
groene plek ingericht op maaiveldnivo en met bomen
- centrum dorps begraafplaats
gevarieerde bomenrij
- landelijke groene plek
monumentale volwassen bomenrij
- groene plek buurtniveau
monumentale bomenrij met landelijke soorten
- parkeerplaats
parkeerplaats landschappelijk ingepast (OR en bomen)
- parkeerplaats
parkeerplaats landschappelijk NIET ingepast (OR en bomen)

punten

- monumentale boom
monumentale volwassen boom met zeer hoge waarde
- monument
monumentale herkenningpunt
- uitkijkpunt/contactpunt dorp-buitengebied
monumentale volwassen bomenrij
- kerk
monumentale landmark en herkenningpunt
- centrum dorpslint
gevarieerde bomenrij, gemengde bomensoort en solitair geplant

Buurten/milieutypen Emst

- centrum dorps lint milieu
- historische boswoonbuurt
- historische groene woonbuurt
- historische dorpse woonbuurt
- rode oase laagbouw
- groene oase compacte bouw
- groen hofwonen
- recent wonen
- historische bedrijventerrein
- bedrijventerrein
- Buurt nog te ontwikkelen
- transformatie buurt

9.3. Verkenning Emst

Ligging

Emst is ontstaan op een grote enk. Geleidelijk aan is een lintdorp langs de Hoofdweg gegroeid vanuit een buurtschappen bij de Stationsweg, tot aan de Oranjeweg.

Hoofdstructuur en buurten

De lintbebouwing is nog altijd bepalend voor het beeld van Emst. Er is geen duidelijk centrum; er zijn weinig verblijfsplekken.

De hoofdweg vormt onderdeel van de zogenaamde “dorpenroute”, die de dorpen langs de Veluweflank met elkaar verbindt. Op dit moment is het een drukke weg. De gemeente heeft het voornemen deze weg af te waarderen van gebiedsontsluitingsweg tot erftoegangsweg. De verkeersdruk moet door deze maatregel afnemen. Verbeteren van de verblijfskwaliteit wordt hierdoor mogelijk. De Kerkhofweg/Molenweg vormen een mooie link met het ommeland. De overgang tussen dorp en ommeland is goed vormgegeven. Er is wel groot verschil tussen randen aan oost- of westkant. De oostrand bestaat uit achtererven en -tuinen. De westrand, ontwikkeld vanaf de Ds. van Rijnstraat, is stenig en open met deels voorkanten van woningen.

De buurt aan de Hezeweg heeft een matig ontwikkelde groenstructuur.

Emst 1915

Emst is gelegen aan de rand van de grote enk. Emst was een buurtschap bestaande uit enkele boerderijen en heeft zich in de tweede helft van de 19de eeuw ontwikkeld tot kerkdorp zoals op het kaartbeeld van 1915. In de huidige situatie heeft Emst zich vooral richting het noorden uitgebreid aan de Hoofdweg en richting het westen. Groenstructuur in 1915 bestaat uit houtwallen aan de rand van de enk, de enk zelf is open en in gebruik als bouwland. De openheid van de enk is ook in het huidige beeld zeer karakteristiek.

Legenda

Bebouwing- kern	Secundaire weg	Heide	Beekloop
Bebouwing - verspreid	Spoorweg	Bouwland / enk	
Kerk	Bos	Nat grasland	
Hoofdweg	Houtwal	Grasland	

legenda

Lijnen

- centrum dorpslint
monumentale volwassen bomenrij
- centrum dorpslint
gevarieerde bomenrij
- centrum dorpslint
profiel met weinig/zonder bomen
- landelijk dorpslint
monumentale bomenrij met landelijke soorten
- landelijk dorpslint
gevarieerde bomenrij - gemengde bomensoort en solitair geplant
- dorpsrand met relatie buitengebied
groene rand aansluitend op landschap
- dorpsrand zonder relatie buitengebied
gevarieerde bomenrij - gemengde bomensoort en solitair geplant
- spoortrace
gevarieerde bomenrij - gemengde bomensoort en solitair geplant

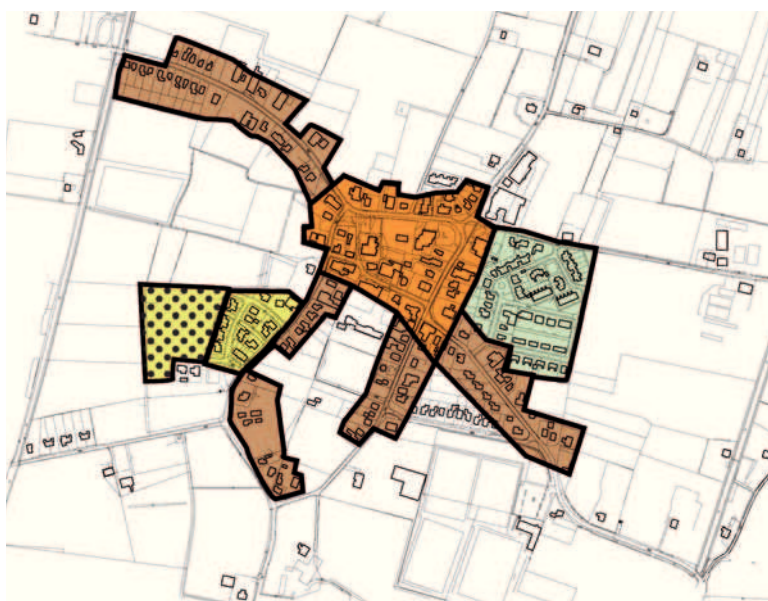
plekken

- Bos
bos met extensief maaiveld en dichte bomenstructuur
- centrum dorps park
park met centrumfunctie hoogwaardige maaiveldniveaus en monumentale bomen
- centrum dorps groene plek
groene plek ingericht op maaiveldniveau en met bomen
- centrum dorps begraafplaats
gevarieerde bomenrij
- landelijke groene plek
monumentale volwassen bomenrij
- groene plek buurtniveau
monumentale bomenrij met landelijke soorten
- parkeerplaats
parkeerplaats landschappelijk ingepast (OR en bomen)
- parkeerplaats
parkeerplaats landschappelijk NIET ingepast (OR en bomen)

punten

- monumentale boom
monumentale volwassen boom met zeer hoge waarde
- monument
monumentale herkenningpunt
- uitkijkpunt/contactpunt dorp-buitengebied
monumentale volwassen bomenrij
- kerk
monumentale landmark en herkenningpunt
- centrum dorpslint
gevarieerde bomenrij - gemengde bomensoort en solitair geplant

Buurten/milieutypen Oene

- centrum dorps lint milieu
- historische boswoonbuurt
- historische groene woonbuurt
- historische dorpse woonbuurt
- rode oase laagbouw
- groene oase compacte bouw
- groen hofwonen
- recent wonen
- historische bedrijventerrein
- bedrijventerrein
- Buurt nog te ontwikkelen
- transformatie buurt

9.4. Verkenning Oene

Ligging

Oene is ontstaan op de rand van het enkenlandschap langs de Veluwe. De overgang naar het komgebied met langgerekte weteringen wordt gemarkeerd door de Grote Wetering, even buiten het dorp. Wel is een duidelijke overgang merkbaar in het agrarisch landschap rondom het dorp: aan de oostzijde is deze beduidend grootschaliger en opener dan aan de westzijde.

Hoofdstructuur en buurten

De historische routes zijn nog altijd bepalend voor de hoofdstructuur van het dorp. Ze hebben een goed ontwikkelde laanbeplanting, maar het maaiveld is in het algemeen stenig.

Het centrumgebied rondom de kerk is gemarkeerd met prachtige lindes. Een fors deel van het openbaar gebied is evenwel in gebruik als parkeerruimte. De samenhang tussen de open ruimtes in de dorpskern is gering.

Bij de school zal in de nabije toekomst een Kulturhus gerealiseerd worden. Het sportveld achter de school bevindt zich in een groen gebied tussen twee linten waar oorspronkelijk boomgaarden stonden.

De zuidelijke dorpsrand is goed in het landschap ingepast. De noordelijke rand in mindere mate. Wel zijn er veel mooie uitzichten vanuit de dorpskom naar het ommeland.

De buurt rond Duivenslag is mooi afgerond door de oude singelbeplanting langs het Duivenslag. Deze buurt kent relatief veel verharding die soms wat overgedimensioneerd is. De groenstructuur is er redelijk ontwikkeld maar sober.

Het groen in het recente buurtje rond de Boudewijnsweg is nog in ontwikkeling.

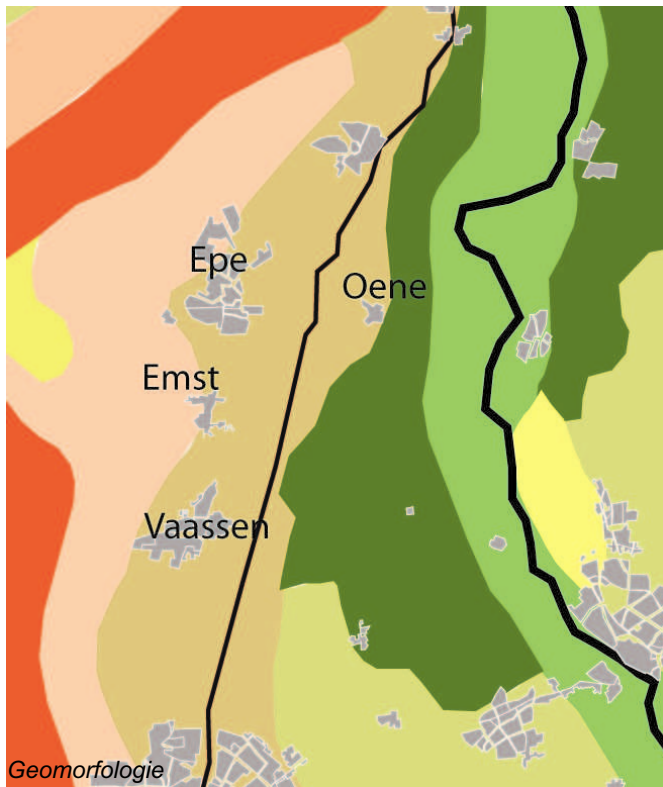
Oene 1915

Oene ligt dicht bij de rivier in een open gebied omgeven door bouwlanden. Het dorp is opgebouwd uit hoeves met boomgaarden en moestuinen. Kenmerkend zijn de vele populieren in het landschap die vroeger gebruikt werden voor de klompenindustrie. Oene is iets uitgebreid in zuidwestelijke richting, maar heeft het oorspronkelijke karakter nog het meest behouden.

Legenda

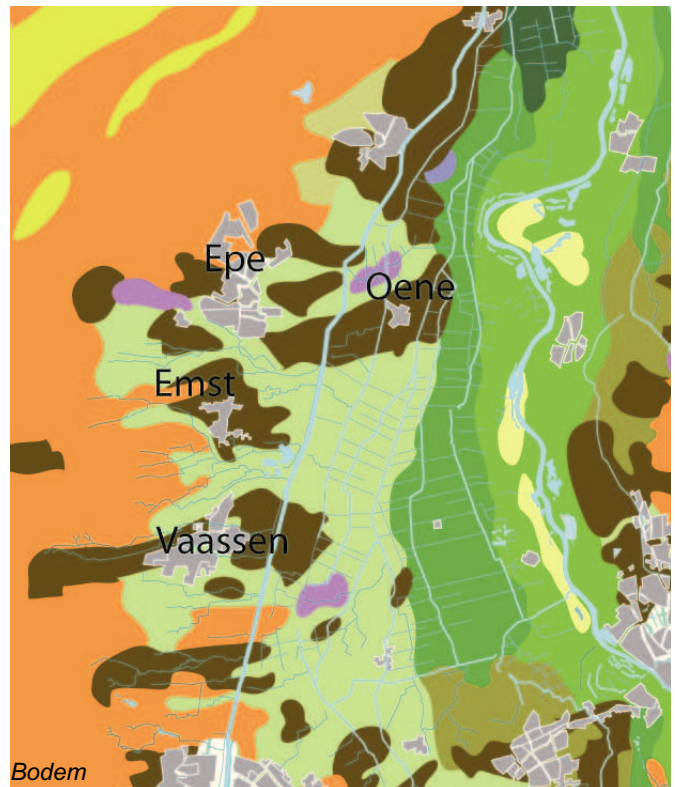
	Bebouwing- kern		Bouwland / enk
	Bebouwing - verspreid		Boomgaard
	Kerk		Grasland
	Hoofdweg		Beekloop
	Secundaire weg		
	Bos		
	Houtwal		
	Bouwland / enk		

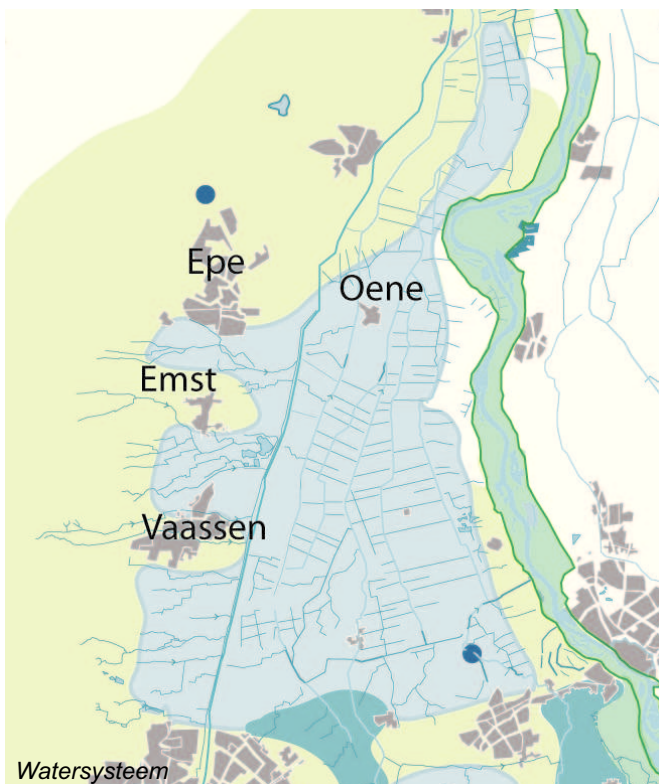
Legenda

Stuwwal	Dekzandruggen en welvingen met beekoverstromingsvlakten
Glaciale afschavingsvlakte en glooiing	Rivierkomvlakte
Duinen en vlakten	Rivieroeverwallen
Daluitspoelingswaaiers	

Legenda

Podzolgronden; fijn tot grof zand	Beekeerdgronden; lemig fijn zand en zandige zavel en klei op fijn zand
Duinvaaggronden; leemarm fijn zand	Gebroken gronden
Enkeerd en zandgronden; fijn zand	Poldervaaggronden; zavel en klei, kalkloos
Broekveen	Ooivaaggronden; lichte en zware zavel, kalkrijk
	Duinvaaggronden; matig fijn zand

Legenda

Inzijing/ Infiltratie
kwel
Kwel/infiltratie gebied
Uiterwaarden
Dijk
Drinkwaterpompstation